

Meydan Haritaları yada havacılık dili ile "Chart"lar pilotların uçuş öncesi , seyrüsefer ve uçuş sonunda ayrılmaz bir parçası olup , kalkış uçuş ve iniş işlemlerinde pilotlara meydan ve hava sahaları ile gerekli tüm bilgileri sağlamakla kalmayıp güvenlik açısından da gerekli tüm bilgileri barındıran matbu evraklardır.

* GROUND CHARTS (Yer yada Terminal Haritaları)

Ground Chartları yada Terminal Haritaları pilota bulunduğu meydanın terminal , apron , kapı , hangar , taksi yolu ve pist bilgilerini tam ve detaylı olarak verir . Uluslar arası meydanların yer yapıları karışık olduğundan pilotun ATC'den aldığı taksi yolları ile pisti doğru olarak bulması ve hatasız bir şekilde uçuş öncesi hazırlıklarını tamamlayarak pist başına ilerlemesi için Terminal Haritaları vazgeçilmez bir unsurdur .

*SID - Departure Charts (Ayrılma Haritaları)

SID Olarak Kısaltılmış olan Standart Instrument Departure Chart'ları (Standart Aletli Ayrılış) meydana kalkış yapan trafiklerin belirli bir düzene göre ayrılışlarını yaparak rotalarının başlangıç noktasına ulaşmaları amacı ile hazırlanmıştır . SID Chartları trafiklerin keyfi olarak rotaya oturmalarını engellediği gibi kalkıştan sonra oluşabilecek hava çarpışması riskini ortadan kaldırarak muhtemel kazaları önler , pilotlara teker kestikten sonra izleyecekleri yolu kesin olarak verir .

Pilot uçuş planı doldururken aktif pist ve hava durumu bilgisine göre kullanmak istediği SID Prosedürünü ATC'ye bildirir . Eğer SID onaylanırsa pilot kalkışı müteakip başka bir talimat beklemeden SID Prosedürünü uygulamaya başlar ve bu şekilde rotası üzerindeki ilk noktaya ulaşır . Bu işlem sırasında ATC pilotu sadece izleyerek SID dışına çıkıp çıkmadığını kontrol eder , böylelikle kalabalık trafikli meydanlarda ATC üzerindeki yük hafifletilir ve performans artışı sağlanır.

*Enroute Charts (Yol - Seyrüsefer Haritaları)

Enroute Chart'ları kalkışı müteakip uygulanan SID sonrası kullanılacak rota üzerindeki seyrüsefer ve konum belirleme işleminde kullanılır . Uçuş anında yapılacak dönüşler ve aktif uçuş başları bu haritalar ile tespit edilir . Bilindiği üzere iki tip hava yolu mevcuttur bunlar LOW ALTITUDE (Düşük İrtifa) ve HIGH ALTITUDE (Yüksek İrtifa) yollarıdır . Pilot kalkış ve varış meydanları arasındaki mesafe ve uçuş süresini göz önüne alarak bu yollar üzerinden izleyeceği rotayı belirler ve uçuş planına hangi noktalar üzerinden hangi yolları izleyeceğini girer .Tabii ki uçulacak irtifa ile kullanılacak yolun uygun olması gerekmektedir . FL110'da uçacak bir pilotun FL290 için hazırlanmış bir yolu izlemesi anlamsız ve yanlıştır , burada yapılması gereken irtifaya uygun olan LOW ALTITUDE yolu bulmak ve onu kullanmaktır .

LOW ve HIGH ALTITUDE yollar genellikle VOR ve NDB istasyonları üzerinden dönüşler ile diğer yollarla birleşir yada ayrılır .

Enroute Chart'larda Hava Yolu İsimleri (VG80 , UL612 gibi) , bir noktada diğerine ulaşmak için gerekli

uçuş başı , noktaların (VOR - NDB - MEYDAN vs.) konum bilgileri , frekansları , minimum irtifa değerleri mevcuttur . Bunlara ilave olarak uçuşa kapalı bölgeler , tehlikeli alanlar ayrıca belirtilmiştir .

STAR - Arrival Charts (Varış Haritaları)

STAR Olarak Kısaltılmış olan Standart Terminal Arrival Route Chart'ları (Standart Terminal Varış Rotaları) varış meydanına yaklaşma yapan trafiklerin belirli bir düzene göre yaklaşmalarını yaparak IAF başlangıç noktasına ulaşmaları amacı ile hazırlanmıştır . STAR Chartları trafiklerin keyfi olarak meydana yaklaşmalarını engellediği gibi bu aşamada oluşabilecek hava çarpışması riskini ortadan kaldırarak muhtemel kazaları önler , pilotlara Rota son bacakları ile pist IAF noktasına kadar izleyecekleri yolu kesin olarak verir .

Pilot uçuş planı doldururken varış meydanındaki aktif pist ve hava durumu bilgisine göre kullanmak istediği STAR Prosedürünü ATC'ye bildirir . Eğer varış anında STAR onaylanırsa pilot müteakip yaklaşma için başka bir talimat beklemeden STAR Prosedürünü uygulamaya başlar ve bu şekilde rotası üzerindeki son noktadan IAF noktasına ulaşır . Bu işlem sırasında ATC pilotu sadece izleyerek STAR dışına çıkıp çıkmadığını kontrol eder , böylelikle kalabalık trafikli meydanlarda ATC üzerindeki yük hafifletilir ve performans artışı sağlanır . ATC STAR uygulayan pilota alçalma izni ve müteakip uçuş seviyesini verir , prosedür uygulamasında hata gözetlendiğinde talimat vererek onu tekrar belirlenmiş prosedür içine alır yada STAR iptali ile RADAR VECTOR konumuna geçilir.

*IAP - Initial Approach Procedure Charts (Yaklaşma Haritaları)

IAP Yada Initial Approach Procedure (Yaklaşma Başlangıç Prosedürü) Chart'ları STAR uygulaması ile varış meydanı ve iniş yapılacak pist için belirlenmiş IAF (Initial Approach Fix - Yaklaşma Başlangıç Noktası) noktasına kadar geldiğimizde devreye girerek inişimizin güvenli bir şekilde tamamlanmasını sağlar . Bu Chartlarda pilota son yaklaşma ile ilgili gerekli tüm bilgiler verilir , ayrıca herhangi bir aksilik neticesinde uygulanacak Pas Geçme Prosedürü de bu chartlarda mevcuttur .

Fatih Koz